

SÈRIE 5

OPCIÓ A

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

- a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font de tipus primari (contemporània dels fets) [0'25 punts], pública i de tipus polític, que consisteix en un fragment d'un document presentat al rei Alfons XII el 1885 que conté queixes per la situació en què es troba Catalunya, el denominat Memorial de Greuges. [0,50 punts]

- b) Digues quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el Memorial de Greuges en l'any 1885, en el context de la Restauració (1875-1931), o dins la primera etapa de la Restauració (1875-1898) i del catalanisme polític. [0'75 punts]

- c) Comenteu DUES de les idees contingudes a la font. [1 punt]

Cal que l'alumne expliqui dues de les idees del conjunt d'informació que ofereix la font, com ara la crítica al centralisme i la defensa de les regions, la necessitat d'enfortir la unitat d'Espanya a partir de l'expansió de la vida provincial, la queixa per la pèrdua de l'autogovern, la substitució de l'autogovern per sistemes administratius castellans o francesos, o la queixa per la manca d'oficialitat de la llengua pròpia. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu què va ser el Memorial de Greuges, què deia i qui el va redactar. Expliqueu raonadament quines diferències hi ha entre el Memorial de Greuges i les Bases de Manresa, i comenteu també què van ser les Bases, què s'hi proposava i qui les va promoure. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui què va ser el Memorial de Greuges destacant el seu caràcter alhora reivindicatiu i de protesta per la manca d'atenció, tant administrativa com política, de la monarquia envers Catalunya. També cal que expliqui que demandava el respecte i la restitució de les llibertats de Catalunya perdudes, que era una protesta contra mesures concretes del govern i que significava una defensa del proteccionisme. S'ha de destacar l'autoria de Valentí Almirall i s'ha de valorar que l'alumnat faci referència a fets com la fundació d'Almirall del Centre Català (1882) i l'anterior organització del I Congrés Catalanista (1881) [1'25 punts]. L'alumnat haurà d'explicar què foren les Bases de Manresa de 1892, en el marc de les actuacions de la Unió Catalanista i que foren una Constitució Regional Catalana que formulava un projecte autonomista, molt conservador i amb sufragi restringit. Cal que es diferenciï entre el Memorial, un document reivindicatiu que conté queixes general i conjunturals, i les Bases, una carta constitucional regional. [1,25 punts]

Criteris de correcció

Història

- b) Expliqueu els dos grans corrents del catalanisme durant la Restauració i les figures del bisbe Torras i Bages i de Valentí Almirall. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar què va ser el "vigatanisme", la figura del bisbe Torras i Bages i la seva obra principal, *La tradició catalana*, en què definí un catalanisme de caire catòlic i conservador basat en la religió, la família i la propietat [1,25 punts]. Igualment, hauria d'explicar qui va ser Valentí Almirall, la seva evolució des del federalisme fins al catalanisme progressista, el seu laïcisme i el seu principal llibre en relació amb el catalanisme, titulat, precisament, *Lo catalanisme* i que es va publicar el 1886. [1,25 punts]

Exercici 2

Pregunta 1

- a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge [0,25 punts] d'un cartell de propaganda republicana titulat "Aixafem el Feixisme", de Pere Català Pic, de 1937. [0,50 punts]

- b) Digau quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat contextualitzi el cartell durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), en concret durant el 1937. [0,75 punts]

- c) Comenteu el missatge i els símbols que apareixen a la font. [1 punt]

L'alumnat s'hauria de referir al missatge "Aixafem el Feixisme", en tant que mostra de la voluntat de derrotar l'enemic en la guerra, qualificat de "Feixisme" [0,50 punts]. Així mateix, hauria de fer referència a la simbologia que apareix al cartell, a la creu esvàstica que representa el feixisme i que l'aixafa un peu calçat amb una espadanya catalana, que pot representar tant la mateixa Catalunya com el peu d'un combatent català o republicà. [0,50 punts]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu el començament de la Guerra Civil i com es va organitzar el poder a les dues zones en què va quedar dividida Espanya, així com els conflictes interns que es van viure a les dues zones durant tota la guerra. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'inici de la Guerra i l'organització del poder a cadascuna de les dues zones: a la Zona *Nacional*, la Junta de Defensa Nacional i, després, l'accés del general Franco al poder en tant que *Generalísimo* y *Jefe del Estado*; a la Zona Republicana, amb el governs primer de Giral i després de Largo Caballero [1,25 punts]. Així mateix, cal que faci referència als conflictes a l'interior de la Zona Republicana —Fets de Maig de 1937, conflictes entre el govern central i la Generalitat i el cop del coronel Casado— i de la Zona *Nacional* —unificació de la Falange i la Comunió Tradicionalista d'abril de 1937 per crear el partit únic FET y de las JONS. [1,25 punts]

Criteris de correcció

Història

- b) Expliqueu les diferents fases de la Guerra Civil espanyola des del punt de vista militar. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar les fases de la guerra: avenç dels rebels des del sud i des del nord en la denominada guerra de les columnes (juliol-octubre de 1936); els intents dels rebels de prendre Madrid i les batalles subsegüents —Jarama, Guadalajara i Brunete— (novembre de 1936 - març de 1937); la conquesta franquista del Nord (març-octubre de 1937); la batalla de Terol i el posterior avenç cap a la Mediterrània (desembre de 1937 - juny de 1938); la batalla de l'Ebre (juliol-novembre de 1938); l'ocupació de Catalunya (desembre de 1938 - febrer de 1939), i, finalment, l'ocupació de les zones central i sud-est (febrer-març de 1939). [2,50 punts]

Opció B

Exercici 1

Pregunta 1

- a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font de tipus primari (contemporània dels fets) [0'25 punts], pública i de tipus polític, i que consisteix en un fragment del llibre de Valentí Almirall *España tal como es*, publicat el 1887. [0,50 punts]

- b) Digues quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat contextualitzi la font dins del període de la Restauració (1875-1931) o dins la primera etapa de la Restauració (1875-1898). [0,75 punts]

- c) Comenteu TRES dels fets que conté la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat faci esment de la suplantació de votants feta a les eleccions per la via d'aparentar que persones ja mortes encara eren vives i votaven; de com el nombre de vots obtinguts va ser molt superior al nombre d'electors; al desconeixement dels elegits per part dels electors, sobretot als districtes rurals, o al desinterès dels escollits per als districtes pels quals ho havien estat. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu el sistema polític de la Restauració, el torn pacífic i la corrupció que hi va haver entre els anys 1875 i 1898. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar la restauració de la monarquia borbònica, la Constitució de 1876 i les seves característiques [1,25 punts]; el sistema de torn pacífic i el Pacto de El Pardo, i els dos partits dinàstics, fent esment als seus líders i a la corrupció electoral, consubstancial al sistema, explicant-ne, en concret, els mecanismes de funcionament [1,25 punts]

Criteris de correcció

Història

- b) Expliqueu les condicions de vida de la classe obrera, l'associacionisme obrer i els seus diferents corrents ideològics i actuacions fins al 1898. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el treball a les fàbriques, la durada de les jornades de treball, el treball infantil i, en general, les condicions de vida de la classe obrera. Igualment, cal que faci referència a la clandestinitat de l'associacionisme obrer fins a l'aprovació de la Llei d'Associacions, de 1887 [1,25 punts]. Així mateix, cal que expliqui l'anarquisme i les seves tendències diferenciades, les sindicalistes i les antisindicalistes, i llurs actuacions. Finalment, cal que faci esment del socialisme, amb la fundació del PSOE (1879) i de la UGT (1888) i llurs actuacions fins al 1898. [1,25 punts]

Exercici 2

Pregunta 1

- a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge [0,25 punts], del 30 de gener de 1942, presa per Carlos Pérez de Rozas, en què apareix el general Franco a Barcelona. [0,50 punts]

- b) Digau quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme (1939-1975), concretament l'any 1942, durant la seva primera etapa. [0,75 punts]

- c) Descriviu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat faci esment al fet que Franco i altres autoritats estan passant revista a una formació de falangistes i que, tant Franco com altres, fan la salutació feixista-falangista. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

- a) Expliqueu què va significar la implantació del règim franquista a Catalunya i la consegüent repressió política i cultural que s'hi va produir. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la supressió de la Generalitat i de les institucions polítiques catalanes; la designació de noves autoritats militars, així com la de civils als governs civils, diputacions provincials, ajuntaments i tota mena de corporacions oficials. Igualment, cal que faci esment de la implantació del partit únic Falange Española Tradicionalista y de las JONS a les quatre províncies [1,25 punts]. De la mateixa manera, cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista sobre els vençuts i sobre la població catalana, i expliqui com funcionava (consells de guerra, Llei de Responsabilitats Polítiques, de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, depuracions, presons i camps de concentració), i també cal que faci referència a la repressió específicament dirigida contra la llengua i cultura catalanes, fent esment a la supressió de l'oficialitat de la llengua i de la seva presència pública en qualsevol de les seves manifestacions, així com la supressió d'institucions culturals, de símbols i la prohibició de l'ensenyament del i en català, entre altres mesures. [1,25 punts]

- b) Expliqueu la primera política econòmica que el franquisme va aplicar i els efectes que va tenir a Catalunya fins al 1959 [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui què va ser la política autàrquica i intervencionista implantada arreu, amb els seus efectes sobre la població, l'"estraperlo" o mercat negre i el racionament [1,25 punts]. Així mateix, cal que expliqui els efectes especials que aquesta política tingué sobre un territori amb un teixit industrial fortament dependent de les importacions de matèries primeres; l'efecte de l'intervencionisme sobre l'agricultura i el comerç, i, en general, sobre l'economia catalana, les classes treballadores i la població. [1,25 punts]